

ผลผลิตมวลรวมกับงบประมาณของประเทศไทย
Gross Domestic Product and Budget of Thailand

พัชรี มินระวงศ์
ประภาภัทร ปิยะวานุสรณ์

งานวิจัยเสนอต่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
ปี พ.ศ.2551
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

GROSS DOMESTICS PRODUCT AND BUDGETOF THAILAND

PATCHREE MINRAWONG
PAPRAPAT PEYAVAJANUSORN

A RESEARCH PRESENTED TO RAJAMANGALA UNIVERSITY OF
TECHNOLOGY TAWAN-OK

2008

COPYRIGHTED BY RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY
TAWAN-OK

บทคัดย่อ

ผลผลิตมวลรวมกับงบประมาณของประเทศไทย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภาคการผลิต ตามรายสาขา คือ สาขาเกษตรกรรม สาขาอุตสาหกรรม และสาขาการบริการ กับ งบประมาณของประเทศไทย โดยมุ่งเน้นการสร้างแบบจำลองประกอบด้วยสมการถดถอย พหุคูณแบบขั้นตอน เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรภาคการผลิตในแต่ละสาขาที่มีผล ต่อการเปลี่ยนแปลงงบประมาณของประเทศไทย ใช้ข้อมูลทศวรรษ 1 รายเดือนระหว่าง พ.ศ. 2540-2549

ผลการศึกษา พบว่าตัวแปรภาคการผลิตที่ได้จากการคัดเลือกโดยวิธีพหุคูณถดถอย แบบขั้นตอน มี 3 ตัวแปร คือ สาขาเกษตร ได้แก่ การประมง (FI) สาขาการบริการ ได้แก่ การบริหารประเทศและการป้องกันประเทศ (PD) และ ธนาคาร ประกันภัย (WR) ทั้ง 3 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กับงบประมาณของประเทศไทย (Y) ที่ระดับช่วงความเชื่อมั่น 99% โดยสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงงบประมาณ (Y) ได้ร้อยละ 86 ค่า Durbin Watson (D.W) เท่ากับ 2.371 อยู่ในช่วงที่ไม่เกิดปัญหา Autocorrelation และมีความคลาดเคลื่อนของเส้น ถดถอย (SE) เท่ากับ 23921.45 โดยที่ การบริหารประเทศและการป้องกันประเทศ (PD) และ ธนาคาร ประกันภัย (WR) มีความสัมพันธ์ ทิศทางเดียวกับ งบประมาณของประเทศไทย (Y) ตามสมมติฐาน ส่วนการประมง (FI) มีความสัมพันธ์ ทิศทางตรงข้ามกับงบประมาณ ของประเทศไทย (Y) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

การที่ประเทศไทยจะมีการพัฒนาผลผลิตมวลรวม (GDP) ได้นั้น รัฐบาลจำเป็นต้องเพิ่มงบประมาณในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะผลผลิตสาขาบริการ ได้แก่ การบริหารประเทศและการป้องกันประเทศ (PD) ธนาคาร ประกันภัย (WR) และการเพิ่มขึ้นจะต้องสอดคล้องกับการเติบโตทางเศรษฐกิจหรืออาจกล่าวได้ว่าควรเพิ่ม มาตรการชำระหนี้ให้เกินดุลมากขึ้น หากเม็ดเงินที่เพิ่มขึ้นนั้นสามารถเป็นส่วนผลักดันให้มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ในอนาคตที่คุ้มค่าแล้วงบประมาณที่เพิ่มสูงขึ้นก็ไม่ได้ ก่อให้เกิดปัญหาในระยะยาวแก่งบประมาณของประเทศไทยแต่อย่างใด ขณะเดียวกันการเพิ่ม

งบประมาณในสาขาเกษตร รัฐบาลคงต้องให้ความสำคัญกับการประมง(FI)มากที่สุด โดย
การเพิ่มงบประมาณเพื่ออาชีพการประมงนั้น รัฐบาลต้องหาวิธีการที่ไม่ทำให้การจัดสรร
งบประมาณในการพัฒนาอาชีพเกษตรอื่นๆลดลงด้วย

ABSTRACT

Gross Domestic Product and the Budget of Thailand

This investigation is concerned to determine the relationship between the product line variables of agriculture, industry and services and the budget of Thailand. To this end is developed a multiple regression model in order to examine the influences of the aforesaid product line variables on the budget.

In this connection, the researcher utilized relevant secondary data for the most part taken from quarter data collected by the Bank of Thailand for the period between 1997 and 2005.

Findings are as follows:

There are three variables of importance that have been isolated by an application of the stepwise regression method. These three variables are the agricultural product line in the area of fisheries (Fi), the services line in the area of public administration and defense (Pd), and the wholesale and real estate line (Wr). If two variables directly vary with the budget of Thailand at a 99 percent level of assurance, this would be explanatory of changes in the budget (Y) at the 86 percent level with the Durbin-Watson (D.W.) statistic being equal to 2.371. This D.W. statistic shows that this correlation is free of autocorrelation factors with the inconsistency of the standard error (S.E.) also being equal to 23921.45.

On the other hand, the public administration and defense (Pd), and wholesale and real estate (Wr) variables have the same correlation with the budget (Y) as was postulated in the hypothesis framed for this investigation.

To increase the Gross Domestic Product (GDP) in Thailand, the government must increase the budget for development, especially for the services line, namely, public administration and defense (Pd), and for wholesale and real estate (Wr). Such

increases should be used to stimulate economic growth even if at the cost of deficit spending. In the future, an increased budget will not cause any long term budgetary problems in Thailand. Although budgetary allocations for agriculture should be increased, the government must pay paramount attention to the area of fisheries. Even in view of increasing budgetary allocations for the area of fisheries, the government must at the same time strive to avoid untoward consequences for other areas of budgetary concern.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ อสัมภินพวงศ์ ฉัตราคม รองศาสตราจารย์ ดร.ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล และ คุณสุวิชญ์ โรจนวานิช ที่ได้ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือข้อมูลอันเป็นคุณประโยชน์ อย่างยิ่งต่องานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก (สวพ.) ขอบคุณเพื่อนร่วมงาน เพื่อนสนิท และขอบคุณญาติพี่น้องที่ให้กำลังใจ ทำให้ผู้วิจัยทำงานฉบับนี้จนสำเร็จ

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณบิดามารดา และทุกๆ ท่านที่มีส่วนทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

ท้ายสุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ทางวิชาการ ด้วยการให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอันเป็นคุณประโยชน์อย่างยิ่งต่อ งานวิจัยฉบับนี้

พัชรี มินระวงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญตาราง.....	(15)
สารบัญภาพประกอบ.....	(19)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	5
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	12
สมมติฐานการวิจัย.....	13
ขอบเขตของการวิจัย.....	13
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
2 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
ทฤษฎีการเติบโตทางเศรษฐกิจของสำนักคลาสสิก.....	15
ทฤษฎีที่สำคัญของสำนักคลาสสิก.....	16
ทฤษฎีของอดัม สมิท.....	16
ทฤษฎีของเดวิด ริคาร์โด.....	17
ทฤษฎีของโรเบิร์ต มัลธัส.....	17
ทฤษฎีของจอร์จ เมย์นาร์ด เคนส์.....	18
ทฤษฎีของฮาร์รอด-โดมาร์.....	21
ทฤษฎีของฮาร์รอด.....	22

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ทฤษฎีการผลิต.....	24
ทฤษฎีการผลิต แบบ Cobb-Douglas.....	27
การวัดประสิทธิภาพของการใช้ปัจจัยการผลิต.....	30
ทฤษฎีกลีสเตอร์.....	35
ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ.....	36
ทฤษฎีการใช้จ่ายภาครัฐบาลของWagner.....	40
ทฤษฎีการใช้จ่ายของ Musgrave amd Rostow.....	43
ทฤษฎีการใช้จ่ายของKeynes.....	44
ทฤษฎีการตอบสนองของอุปทานผลิตผลการเกษตร.....	45
ทฤษฎีการยืดหยุ่นของอุปทานต่อราคาสินค้า.....	49
การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและผลผลิตภาพของปัจจัยการผลิต.....	50
การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย.....	50
ภาวะเศรษฐกิจไทยหลังเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ (ช่วงพ.ศ.2541-2546).....	55
ปัจจัยกำหนดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมา	64
นโยบายเปิดประเทศ.....	65
การปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจ.....	66
การลงทุนของภาคธุรกิจเอกชน.....	68
การลงทุนของชาวต่างชาติ.....	68
การค้าขายกับต่างประเทศ.....	71
โครงสร้างงบประมาณและยุทธศาสตร์จัดสรร.....	71
พัฒนาการระบบงบประมาณของไทย.....	74
โครงสร้างด้านรายจ่ายของรัฐบาล.....	79

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
	งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์..... 89
	ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี..... 90
	ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2546 92
	นโยบายงบประมาณพ.ศ. 2547..... 94
	ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2547 95
	นโยบายงบประมาณพ.ศ. 2548..... 98
	ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2548 99
	แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายงบประมาณแผ่นดิน..... 103
	แนวคิดเกี่ยวกับงบประมาณขาดดุลกับอุปสงค์ร่วม..... 105
	ลักษณะของรายจ่ายภาครัฐบาล 108
	การจำแนกประเภทรายจ่ายในเอกสารงบประมาณ..... 118
	การเติบโตของผลิตภาพการผลิตรวมของไทย..... 118
	ความก้าวหน้าการใช้เทคโนโลยีในการผลิตของไทย..... 122
	นโยบายการเปลี่ยนแปลงการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีของไทย ช่วงระหว่าง พ.ศ.2525-2529..... 123
	ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีต่อระบบเศรษฐกิจไทย .. 128
	วรรณกรรม..... 132
	กรอบความคิดในการวิจัย..... 160
3	ระเบียบวิธีการวิจัย..... 163
	การวิจัยเชิงพรรณนา..... 163
	การวิจัยเชิงปริมาณ 164
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 166

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือ	166
การทดสอบคุณสมบัติ Stationary.....	167
ตรวจสอบข้อมูลที่มีการแจกแจงแบบปกติ.....	168
การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน.....	168
การตรวจสอบความสัมพันธ์กันเองของตัวแปรอิสระ(Multicollinearity)..	170
การตรวจสอบสหสัมพันธ์ของตัวแปรเคลื่อน(Autocorrelation).....	171
การแก้ปัญหา Multicollinearity และ Autocorrelation.....	171
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	173
ผลการวิจัยเชิงพรรณนา.....	173
ผลการวิจัยเชิงปริมาณ.....	174
ผลการทดสอบคุณสมบัติ Stationary.....	174
ผลการทดสอบข้อมูลที่มีการแจกแจงแบบปกติ.....	225
ผลการทดสอบความสนิทใจของเส้นถดถอย.....	226
ผลการตรวจสอบความสัมพันธ์กันเองของตัวแปรอิสระ.....	231
ผลการตรวจสอบสหสัมพันธ์ของตัวแปรเคลื่อน.....	232
5 สรุป การอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	233
สรุปผลการทดสอบคุณสมบัติ Stationary.....	233
สรุปผลการทดสอบข้อมูลที่มีการแจกแจงแบบปกติ.....	236
สรุปผลการทดสอบความสนิทใจของเส้นถดถอย.....	236
สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์กันเองของตัวแปรอิสระ.....	237

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สรุปผลการตรวจสอบสหสัมพันธ์ของตัวแปรเคลื่อน..... ..	237
สรุปการแก้ปัญหาการแก้ปัญหา Multicollinearity และ Autocorrelation.....	237
การอภิปรายผลการประมาณสมการงบประมาณ.....	238
ข้อเสนอแนะ.....	239
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	239
บรรณานุกรม.....	240
ภาคผนวก	247
ภาคผนวก ก.....	248
ภาคผนวก ข.....	251
ภาคผนวก ค.....	256
ภาคผนวก ง.....	258
ภาคผนวก จ.....	342

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงประสิทธิภาพการผลิตรวม (TFP).....	3
2 แสดงการเปรียบเทียบผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ (GDP)สาขา การผลิต.....	4
3 เป้าหมายอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5-9.....	8
4 ผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ (GDP) งบประมาณรายจ่าย ขนาด การใช้จ่ายภาครัฐบาล พ.ศ. 2535-2548.....	9
5 ผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ (GDP) อัตราการเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจ รายได้ต่อหัว ณ ราคาคงที่ พ.ศ. 2531.....	10
6 ผลผลิตมวลรวมประชาชาติและอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ.....	52
7 งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจ พ.ศ.2535-2548.....	80
8 งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน 4 ประเภท พ.ศ.2535-2548	84
9 งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงานปีงบประมาณ พ.ศ.2535-2539..	85
10 งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงานปีงบประมาณ พ.ศ.2540-2544..	86
11 งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงานปีงบประมาณ พ.ศ.2545-2548..	88
12 การจัดสรรงบประมาณตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546.....	92
13 การจัดสรรงบประมาณตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547.....	96
14 การจัดสรรงบประมาณตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2548.....	100
15 ผลการวิเคราะห์สมการพื้นที่เพาะปลูกถั่วเหลืองถั่วฝักยาวและถั่วลิสงรายภาค..	154

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
16 ผลการวิเคราะห์สมการผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ถั่วเหลืองฤดูฝนและฤดูแล้ง รายภาค.....	156
17 ผลการวิเคราะห์สมการผลผลิต ข้าวนาปลั่งรายภาค..... ..	158
18 ค่า AC และ PAC ของงบประมาณ(Y).....	176
19 ค่าสถิติการทดสอบ Unit Root ของงบประมาณ(Y).....	177
20 ค่า AC และ PAC ของพืชผล (Cr)	179
21 ค่าสถิติการทดสอบ Unit Root ของ พืชผล (Cr)	180
22 ค่า AC และ PAC ของปศุสัตว์ (Li)	182
23 ค่าสถิติการทดสอบ Unit Root ของปศุสัตว์ (Li).....	183
24 ค่า AC และ PAC ของ การประมง(Fi).....	185
25 ค่าสถิติการทดสอบ Unit Root ของการประมง(Fi).....	186
26 ค่า AC และ PAC ของป่าไม้ (Fo).....	188
27 ค่าสถิติการทดสอบ Unit Root ของป่าไม้ (Fo)	189
28 ค่า AC และ PAC ของการบริการทางการเกษตร(As).....	191
29 ค่าสถิติการทดสอบ Unit Root ของการบริการทางการเกษตร(As).....	192
30 ค่า AC และ PAC ของการแปรรูปผลผลิตทางการผลิตอย่างง่าย (Sp)	194
31 ค่าสถิติการทดสอบ Unit Root ของการแปรรูปผลผลิตทางการผลิตอย่างง่าย (Sp).....	195
32 ค่า AC และ PAC ของเหมืองแร่และการทำเหมือง (Mg).....	197
33 ค่าสถิติการทดสอบ Unit Root ของเหมืองแร่และการทำเหมือง (Mg).....	198

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
34 ค่า AC และ PAC ของ หัตถอุตสาหกรรม (MF).....	200
35 ค่าสถิติการทดสอบ Unit Root ของหัตถอุตสาหกรรม (MF).....	201
36 ค่า AC และ PAC ของการก่อสร้าง(Co).....	203
37 ค่าสถิติการทดสอบ Unit Root ของ การก่อสร้าง(Co).....	204
38 ค่า AC และ PAC ของไฟฟ้าและน้ำประปา (Ew)	206
39 ค่าสถิติการทดสอบ Unit Root ของ.ไฟฟ้าและน้ำประปา(Ew).....	207
40 ค่า AC และ PAC ของ การขนส่งและการค้าปลีก(Tr).....	209
41 ค่าสถิติการทดสอบ Unit Root ของการขนส่งและการค้าปลีก(Tr).....	210
42 ค่า AC และ PAC ของธนาคาร ประกันภัย (Wr).....	211
43 ค่าสถิติการทดสอบ Unit Root ของธนาคาร ประกันภัย(Wr)	212
44 ค่า AC และ PAC ของธนาคาร ประกันภัยและอสังหาริมทรัพย์(Br).....	214
45 ค่าสถิติการทดสอบ Unit Root ของธนาคาร ประกันภัยและอสังหาริมทรัพย์ (Br)	215
46 ค่า AC และ PAC ของการบริหารประเทศและการป้องกันประเทศ (Pd)....	217
47 ค่าสถิติการทดสอบ Unit Root ของ การบริหารประเทศและการป้องกัน ประเทศ (Pd).....	218
48 ค่า AC และ PAC ของ การบริการอื่นๆ(Se).....	220
49 ค่าสถิติการทดสอบ Unit Root ของการบริการอื่นๆ(Se).....	221
50 สรุปการวิเคราะห์หัตถถอยพหุคูณแบบขั้นตอน.....	227
51 สรุปผลการตรวจสอบการเกิดสหสัมพันธ์ของตัวตลาดเคลื่อน (Autocorrelation).....	229

สารบัญญภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
1 เส้นการตอบสนองของปริมาณอุปทานที่มีต่อราคาสินค้า.....	47
2 ความยืดหยุ่นในระยะเวลาสั้นมาก.....	49
3 สถานภาพของงบประมาณและรายได้ประชาชาติ.....	104
4 งบประมาณขาดดุลกับอุปสงค์มวลรวม.....	106

